

TABELA Nr 3

„Tabela procentowej oceny trwałego uszczerbku na zdrowiu SIGNAL IDUNA Polska”

Rodzaj uszkodzenia ciała		Procent (%) stałego lub długotrwałego uszczerbku
Część I - USZKODZENIA GŁOWY		
1.	Uszkodzenia powłok czaszki (oskalpowanie) bez uszkodzeń kostnych:	
a)	u mężczyzn;	3 - 20
b)	u kobiet;	3 - 30
2.	Uszkodzenia kości sklepienia i podstawy czaszki (wgniecenia, szczeliny, fragmentacja) w zależności od rozległości uszkodzeń.	1 - 10
3.	Ubytki w kościach czaszki - w zależności od ich rozmiarów:	
a)	o średnicy < 2,5 cm;	1 - 7
b)	o średnicy > 2,5 cm;	7 - 25
4.	Powikłania towarzyszące uszkodzeniom wymienionym w poz. 1; 2 i 3 w postaci nawracającego wycieku płynu mózgowo-rdzeniowego; przewlekłego zapalenia kości; ropowicy podczepcowej leczonej operacyjnie; zakrzepicy powłok; przepukliny mózgowej.¹	3 - 15
<i>¹ procent uszczerbku ocenia się dodatkowo w zależności od rodzaju i stopnia powikłań</i>		
5.	Porażenia i niedowład polowicze:	
a)	porażenie polowicze utrwalone;	100
b)	niedowład polowiczy znacznie utrudniający sprawność kończyn z afazją;	80 - 100
c)	niedowład polowiczy znacznie utrudniający sprawność kończyn bez afazji;	50 - 70
d)	niedowład polowiczy nieznacznego stopnia z afazją;	40 - 80
e)	niedowład polowiczy nieznacznego stopnia bez afazji;	5 - 40
f)	porażenie kończyny górnej z niedowładem kończyny dolnej;	50 - 90
g)	porażenie kończyny dolnej z niedowładem kończyny górnej;	40 - 80
h)	niedowład kończyny górnej bez niedowładu kończyny dolnej;	10 - 40
i)	niedowład kończyny dolnej bez niedowładu kończyny górnej;	5 - 30
6.	Zespoły pozapiramidowe:	
a)	utrwalony zespół pozapiramidowy znacznie utrudniający sprawność ustroju i wymagający opieki osób 3-ch;	100
b)	zespół pozapiramidowy utrudniający sprawność ustroju z zaburzeniami mowy, napadami ocznymi itp.;	50 - 80
c)	znaczny zespół pozapiramidowy;	7 - 30
7.	Zaburzenia równowagi pochodzenia mózdkowego:	
a)	zaburzenia równowagi uniemożliwiające chodzenie;	60 - 80
b)	zaburzenia równowagi utrudniające chodzenie w stopniu dużym;	45 - 60
c)	zaburzenia równowagi utrudniające chodzenie w stopniu małym;	7 - 30
8.	Padaczka:	
a)	padaczka z zaburzeniami psychicznymi, charakteropatją, otepieniem i ekwiwalentami padaczkowymi, uniemożliwiającymi jakąkolwiek pracę;	90 - 100
b)	padaczka z rzadkimi napadami, ale ze zmianami otepiennymi, utrudniającymi wykonywanie pracy w stopniu dużym;	50 - 70
c)	padaczka bez zmian psychicznych z napadami częstymi;	25 - 50
d)	padaczka bez zmian psychicznych z napadami rzadkimi (2 i mniej na miesiąc);	1 - 25
9.	Zaburzenia neurologiczne i psychiczne uwarunkowane organicznie (encefalopatie):²	
a)	ciężkie zaburzenia psychiczne, wymagające stałej opieki osób 3-ch (zmiany otepienne, utrwalone psychozy);	100
b)	encefalopatie ze zmianami charakterologicznymi;	25 - 70
<i>² za encefalopatie poza zespołem psychoorganicznym przemawiają odchylenia przedmiotowe w stanie neurologicznym, zmian w zapisie eeg. i w obrazie odmownym mózgu.</i>		
10.	Nerwice:	
a)	utrwalone nerwice związane z urazem czaszkowo-mózgowym w zależności od stopnia zaburzeń;	1 - 20
b)	utrwalona nerwica po ciężkim uszkodzeniu ciała w zależności od stopnia zaburzeń;	1 - 10
11.	Zaburzenia mowy:	
a)	afazja całkowita (sensoryczna lub sensoryczno-motoryczna) z agrafią i aleksją;	70 - 80
b)	afazja całkowita motoryczna;	45 - 60
c)	afazja znacznego stopnia utrudniająca porozumiewanie się;	20 - 40
d)	afazja stopnia nieznacznego;	1 - 20

Rodzaj uszkodzenia ciała		Procent (%) stałego lub długotrwałego uszczerbku
12.	Zespoły podwzgórzowe, pourazowe (cukrzyca, mocznikowa prosta, nadczynność tarczycy i inne zaburzenia wewnętrzwydzielnicze pochodzenia ośrodkowego):	
a)	upośledzające czynność ustroju w stopniu znacznym;	40 - 60
b)	upośledzające czynność ustroju w stopniu nieznacznym;	10 - 30
13.	Uszkodzenia częściowe lub całkowite nerwów ruchowych gałki ocznej:	
a)	nerwu okoloruchowego:	
a 1)	w zakresie mięśni wewnętrznych oka - w zależności od stopnia uszkodz.	5 - 15
a 2)	w zakresie mięśni zewnętrznych oka - w zależności od stopnia uszkodz.;	15 - 30
b)	nerwu błotkowego;	1 - 3
c)	nerwu odwodzącego - w zależności od stopnia uszkodz.;	1 - 15
14.	Uszkodzenia częściowe lub całkowite nerwu trójdzielnego - w zależności od stopnia uszkodzenia	10 - 20
15.	Uszkodzenia częściowe lub całkowite nerwu twarzowego - w zależności od stopnia uszkodzenia.³	10 - 20
<i>³ uszkodzenie nerwu twarzowego łącznie z pokryciem kości skalistej należy ocenić wg poz. 49 niniejszej tabeli</i>		
16.	Uszkodzenia częściowe lub całkowite nerwów językowo-gardłowych i błędnego - w zależności od stopnia zaburzeń mowy, polykania, oddechu, krążenia i przewod pokarmowego.	10 - 50
17.	Uszkodzenia częściowe lub całkowite nerwu dodatkowego - w zależności od stopnia uszkodzenia	5 - 15
18.	Uszkodzenia częściowe lub całkowite nerwu podjęzykowego - w zależności od stopnia uszkodzenia	10 - 20
Część II - USZKODZENIA TWARZY		
19.	Uszkodzenia powłok twarzy (blizny i ubytki):	
a)	oszczędzenia z miernymi zaburzeniami funkcji-w zależności od stopnia rozmiarów blizn i ubytków w powłokach twarzy oraz stopnia zaburzeń funkcji;	1 - 30
b)	oszczędzenia połączone z dużymi zaburzeniami funkcji (przyjmowanie pokarmów, zaburzenia oddychania, mowy, ślinotok i zaburzenia funkcji powiek itp.) - w zależności od rozmiarów blizn i ubytków w powłokach twarzy oraz stopnia zaburzeń funkcji;	30 - 60
20.	Uszkodzenia nosa:⁴	
a)	uszkodzenia nosa bez zaburzeń oddychania i powonienia - w zależności od rozległości uszkodzenia;	1 - 10
b)	uszkodzenia nosa z zaburzeniami oddychania-w zależności od rozległości uszkodzenia i stopnia zaburzeń oddychania;	1 - 20
c)	uszkodzenia nosa z zaburzeniami oddychania i powonienia - w zależności od stopnia zaburzeń w oddychaniu i powonieniu;	10 - 20
d)	utrata powonienia w następstwie uszkodzenia przedniego dołu czaszkowego;	1 - 5
e)	utrata nosa w całości (łącznie z kośćmi nosa);	30
<i>⁴ Jeżeli uszkodzenie nosa wchodzi w zespół uszkodzeń objętych w poz. 19 niniejszej tabeli, stosować należy ocenę wg poz. 19!</i>		
21.	Utrata zębów:	
a)	siekacze i kły - za każdy ząb;	1
b)	pozostałe zęby począwszy od dwóch - za każdy ząb	1
22.	Utrata części szczęki górnej i dolnej (łącznie z oszczędzeniem i utratą uzębienia - w zależności od rozległości ubytków stanu odżywiania i powikłań)	10 - 30
23.	Całkowita utrata szczęki (łącznie z oszczędzeniem i utratą uzębienia):	
a)	szczęki górnej;	40
b)	szczęki dolnej;	50
24.	Ubytki podniebienia:	
a)	z niewielkimi zaburzeniami mowy i polykania-w zależności od stopnia zaburzeń;	5 - 30
b)	z dużymi zaburzeniami mowy i polykania - w zależności od stopnia	25 - 40
25.	Ubytki języka:	
a)	bez zaburzeń mowy i polykania;	1 - 3
b)	z zaburzeniami mowy i polykania-w zależności od stopnia zaburzeń;	5 - 40
c)	całkowita utrata języka	50

Rodzaj uszkodzenia ciała	Procent (%) stalego lub długotrwałego uszczerbku
--------------------------	--

Część III - USZKODZENIA NARZĄDU WZROKU

26.a)	Przy obniżeniu ostrości wzroku lub utracie wzroku jednego lub obojga oczu, stały lub długotrwały uszczerbek określa się wg następującej tabeli (A): ⁵										
	1,0 (10/10)	0,9 (9/10)	0,8 (8/10)	0,7 (7/10)	0,6 (6/10)	0,5 (5/10)	0,4 (4/10)	0,3 (3/10)	0,2 (2/10)	0,1 (1/10)	0
	Procent (%) stalego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu										
1,0 (10/10)	0	2,5	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35
0,9 (9/10)	2,5	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40
0,8 (8/10)	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45
0,7 (7/10)	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50
0,6 (6/10)	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50	55
0,5 (5/10)	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60
0,4 (4/10)	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
0,3 (3/10)	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70
0,2 (2/10)	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	80
0,1 (1/10)	30	35	40	45	50	55	60	65	70	75	90
0	35	40	45	50	55	60	65	70	75	90	100
26.b)	Utrata wzroku jednego oka z jednoczesnym wyluszczeniem gałki ocznej <i>Ostrość wzroku zawsze określa się po korekcyjnych skalach zarówno przy zmętnieniu rogówki lub soczewki, jak i przy współistnieniu uszkodzenia siatkówki lub nerwu wzrokowego</i>										
	30 - 40										
27.	Porażenie nastawności (akomodacji) - przy zastosowaniu szkieł poprawczych:										
a)	jednego oka;										
b)	obu oczu;										
	10 - 15 15 - 30										
28.	Uszkodzenie gałki ocznej wskutek urazów tępych										
a)	rozdarcie naczyńki jednego oka;										
b)	zapalenie naczyńki i siatkówki jednego oka, powodujące zaburzenia widzenia środkowego lub obwodowego;										
c)	przedziurawienie płamki żółtej jednego oka;										
d)	zanik nerwu wzrokowego;										
	w/g poz. 26a										
29.	Uszkodzenie gałki ocznej wskutek urazów drążących:										
a)	błazyna rogówki lub twardówki (garbiak twardówki);										
b)	zaćma urazowa (uszkodzenie soczewki);										
c)	ciało obce wewnątrzgałkowe powodujące obniżenie ostrości wzroku;										
	j/w										
30.	Uszkodzenie gałki ocznej wskutek urazów chemicznych i termicznych (oparzenia itp.)										
	j/w										
31.	Koncentryczne zwężenie pola widzenia ocenia się wg następującej tabeli (B):										
	Zwężenie do	Przy nie naruszonym drugim oku	W obojgu oczach	Przy ślepoty drugiego oka							
	60°	0	0	35%							
	50°	5%	15%	45%							
	40°	10%	25%	55%							
	30°	15%	50%	70%							
	20°	20%	80%	85%							
	10°	25%	90%	95%							
	poniżej 10°	35%	95%	100%							
32.	Połowicze niedowidzenia:										
a)	dwuskroniowe;										
b)	dwunosowe;										
c)	jednoimienne;										
	40 - 60 10 - 30 5 - 25										

Rodzaj uszkodzenia ciała	Procent (%) stalego lub długotrwałego uszczerbku
--------------------------	--

33.	Utrata funkcji soczewki po operacyjnym usunięciu zaćmy pourazowej przy braku jednoczesnego pojedynczego widzenia obuocznego:	
a)	w jednym oku	15 - 25
b)	w obojgu oczach	20 - 40
34.	Utrata soczewki ⁶	w/g poz. 26a
	⁶ ogólny procent stalego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu nie może wynosić więcej niż 35% za jedno i 100% za oboje oczu!	
35.	Zaburzenia w drożności przewodów łzowych (łzawienie):	
a)	w jednym oku;	1 - 10
b)	w obojgu oczach;	5 - 15
36.	Odwartwienie siatkówki jednego oka	10 - 35
37.	Jaskra ⁷	w/g poz. 26a
	⁷ ogólny % stalego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu nie może wynosić więcej niż 35% za jedno oko i 100% za oboje oczu!	
38.	Wytrzeszcz tętniący - w zależności od stopnia	40 - 100
39.	Zaćma urazowa	w/g poz. 26a
40.	Przewlekłe zapalenie spojówek	1 - 10

Część IV - USZKODZENIA NARZĄDU SŁUCHU

41.	Przy upośledzeniu ostrości słuchu, procent (%) uszczerbku na zdrowiu określa się wg następującej tabeli (C):				
	Ucho prawe	słuch normalny	osłabienie słuchu (słyszysz szept do 4 m)	przytępienie słuchu (słyszysz szept do 1 m)	gluchota zupełna
	Ucho lewe	Procent stalego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu			
	słuch normalny	0	5	10	20
	osłabienie słuchu (słyszysz szept do 4 m)	5	15	20	30
	przytępienie słuchu (słyszysz szept do 1 m)	10	20	30	40
	gluchota zupełna	20	30	40	50
42.	Urazy małżowiny usznej:				
a)	utrata części małżowiny;				
b)	zniekształcenie małżowiny (błizny, parzenia, odmrożenia) - w zależności od stopnia;				
c)	utrata jednej małżowiny;				
d)	utrata obu małżowin;				
	1 - 5 5 - 10 15 25				
43.	Zwężenie lub zarośnięcie zewnętrznego przewodu słuchowego:				
a)	jednostronne z osłabieniem lub przytępieniem słuchu;				
b)	obustronne z osłabieniem lub przytępieniem słuchu;				
	w/g poz. 41				
44.	Przewlekłe ropne zapalenie ucha środkowego:				
a)	jednostronne;				
b)	obustronne;				
	1 - 5 1 - 10				
45.	Przewlekłe ropne zapalenie ucha środkowego powikłane prelakami, próchnicą kości lub polipem ucha - w zależności od stopnia powikłań:				
a)	jednostronne;				
b)	obustronne;				
	1 - 15 10 - 20				
46.	Uszkodzenie ucha środkowego w następstwie złamania kości skroniowej z upośledzeniem słuchu.				
	w/g poz. 41				
47.	Uszkodzenie ucha wewnętrznego:				
a)	z uszkodzeniem części słuchowej;				
b)	z uszkodzeniem części statycznej - w zależności od stopnia uszkodzenia;				
c)	z uszkodzeniem części słuchowej i statycznej - w zależności od stopnia uszkodzenia;				
	w/g poz. 41 20 - 50 30 - 60				
48.	Uszkodzenie nerwu twarzowego łącznie z pęknięciem kości skalistej:				
a)	jednostronne - w zależności od stopnia uszkodzenia;				
b)	dwustronne;				
	10 - 40 20 - 60				
Część V - USZKODZENIA SZYI, KRTANI, TCHAWICY I PRZELYKU					
49.	Uszkodzenie gardła z upośledzeniem funkcji				
	1 - 10				
50.	Uszkodzenie lub zwężenie krtańni pozwalające na obchodzenie się bez rurki tchawiczej - w zależności od stopnia zwężenia				
	5 - 30				

	Rodzaj uszkodzenia ciała	Procent (%) stałego lub długotrwałego uszczerbku
51.	Uszkodzenie krtani, powodujące konieczność stałego noszenia rurki tchawiczej: a) z zaburzeniami głosu - w zależności od stopnia; b) z bezgłosem;	30 - 50 60
52.	Uszkodzenie tchawicy - w zależności od stopnia jej zwężenia: a) bez niewydolności oddechowej; b) z niewydolnością oddechową;	1 - 20 20 - 60
53.	Uszkodzenie przetyku powodujące: a) częściowe trudności w odżywianiu - w zależności od stopnia upośledzenia stanu odżywiania; b) odżywianie tylko płynami; c) całkowitą niedrożność przetyku ze stałą przetoką żołądkową;	5 - 30 30 - 50 50 - 80
54.	Uszkodzenie tkanek miękkich (skóry i mięśni) szyi z ograniczeniem ruchomości szyi - w zależności od stopnia i ustawienia głowy¹ ¹ uszkodzenia tkanek miękkich z jednoczesnym uszkodzeniem kręgosłupa należy ocenić wg poz. 89	1 - 30

Część VI - USZKODZENIA KLATKI PIERSIOWEJ I ICH NASTĘPSTWA

55.	Blizny powłok klatki piersiowej ograniczające ruchomości klatki piersiowej - w zależności od stopnia ograniczenia ruchomości klatki:	1 - 30
56.	Utrata brodawki sutkowej u kobiet (w części lub w całości)	1 - 15
57.	Utrata gruczołu piersiowego (w części lub w całości)	5 - 25
58.	Uszkodzenie przynajmniej dwóch (2) żeber (złamania itp.): a) z obecnością zniekształceń i bez zmniejszenia pojemności życiowej płuc; b) z obecnością zniekształceń i zmniejszenia pojemności życiowej płuc;	1 - 10 10 - 25
59.	Złamanie mostka ze zniekształceniami	1 - 10
60.	Zapalenia kości (przetoki) żeber lub mostka	1 - 20
61.	Uszkodzenia płuc i opłucnej (zrosty opłucnowe, uszkodzenia tkanki płucnej, ubytki tkanki płucnej, ciała obce itp.): a) bez niewydolności oddechowej; b) z niewydolnością oddechową;	5 - 10 10 - 40
62.	Uszkodzenia tkanki płucnej powikłane przetokami oskrzelowymi, ropnieniem płuc przetoki - w zależności od stopnia niewydolności oddechowej⁹ ⁹ przy orzekaniu wg poz. 61 i 62 stopień uszkodzenia tkanki płucnej i niewydolności oddechowej potwierdzić należy badaniem spirometrycznym i badaniem RTG	25 - 80
63.	Uszkodzenia serca lub osierdza: a) z objawami względnej wydolności układu krążenia; b) z objawami niewydolności krążenia - w zależności od stopnia niewydolności; ¹⁰ ¹⁰ stopień uszkodzenia serca ocenić należy na podst. badania radiologicznego i EKG	5 - 30 30 - 90
64.	Przepukliny przeponowe - w zależności od stopnia zaburzeń funkcji przewodu pokarmowego, oddychania i krążenia.	10 - 40

Część VII - USZKODZENIA BRZUCHA I ICH NASTĘPSTWA

65.	Uszkodzenia powłok jamy brzusznej (przepukliny urazowe, wysiłkowe, przetoki itp. - w zależności od umiejscowienia i rozmiarów uszkodzenia powłok jamy brzusznej.^{11,12} ¹¹ Za przepukliny urazowe uważa się przepukliny spowodowane pourazowym uszkodzeniem powłok brzusznych (np. po rozwarciu mięśni powłok brzusznych); ¹² Za przepukliny tzw. wysiłkowe uważa się przepukliny spowodowane nagłym wysiłkiem fizycznym lub gwałtownym ruchem;	1 - 30
66.	Uszkodzenia żołądka, jelit i sieci: a) bez zaburzeń funkcji przewodu pokarmowego i przy dostatecznym stanie odżywiania; b) z zaburzeniami trawienia i niedostatecznym stanie odżywiania - w zależności od stopnia zaburzeń stanu odżywiania;	1 - 10 10 - 50
67.	Przetoki jelitowe, kałowe i odbytu sztuczny - w zależności od stopnia zanieczyszczenia się i zmian zapalnych tkanek otaczających przetokę: a) jelita cienkiego; b) jelita grubego;	25 - 80 15 - 50
68.	Przetoki okołoodbytnicze	10 - 15
69.	Uszkodzenia zwieracza odbytu, powodujące stałe, całkowite nietrzymanie kału i gazów	60

	Rodzaj uszkodzenia ciała	Procent (%) stałego lub długotrwałego uszczerbku
70.	Wypadnięcie odbytnicy - w zależności od stopnia wypadnięcia	5 - 30
71.	Utrata śledziony: a) bez większych zmian w obrazie krwi; b) ze zmianami w obrazie krwi lub i ze zrostami otrzewnowymi;	10 - 15 15 - 30
72.	Uszkodzenia wątroby i przewodów żółciowych, pęcherzyka żółciowego lub trzustki - w zależności od stopnia powikłań	10 - 60

Część VIII - USZKODZENIA NARZĄDÓW MOCZOPŁCIOWYCH

73.	Uszkodzenie jednej nerkii lub obu nerek powodujące upośledzenie ich funkcji - w zależności od stopnia upośledzenia funkcji	5 - 25
74.	Utrata jednej nerkii przy drugiej zdrowej i prawidłowo działającej	35
75.	Utrata jednej nerkii przy upośledzeniu funkcjonowania drugiej - w zależności od stopnia upośledzenia funkcji pozostałej nerkii	35 - 75
76.	Uszkodzenie moczowodu powodujące zawężenie jego światła	5 - 20
77.	Uszkodzenie pęcherza - w zależności od stopnia zmniejszenia jego pojemności, zaburzeń w oddawaniu moczu, przewlekłych stanów zapalnych	5 - 30
78.	Przetoki dróg moczowych i pęcherza moczowego - w zależności od stopnia stałego zanieczyszczenia się moczem	10 - 50
79.	Zwężenie cewki moczowej: a) powodujące trudności w oddawaniu moczu; b) z przewlekłym niężytem pęcherza i częstym moczeniem; c) z nietrzymaniem moczu lub zaleganiem moczu; d) z zaleganiem moczu i zakażeniem;	1 - 15 5 - 30 10 - 50 30 - 75
80.	Utrata prącia	40
81.	Częściowa utrata prącia	20
82.	Utrata jednego jądra lub jajnika	20
83.	Utrata obu jąder lub jajników	40
84.	Wodniak jądra	10
85.	Utrata macicy: a) w wieku do 45 lat; b) w wieku powyżej 45 lat;	40 20
86.	Uszkodzenie krocza powodujące wypadnięcie narządów rodnych: a) pochwy; b) pochwy i macicy;	5 - 10 10 - 30

Część IX - OSTRE ZATRUCIA I ICH NASTĘPSTWA

stopień uszczerbku należy orzekać nie wcześniej niż po okresie 6 miesięcy

87.	Nagle zatrucie gazami oraz substancjami i produktami (z wyjątkiem zatruc pokarmowych): a) ze stwierdzoną utratą przytomności lecz bez powtórnych powikłań; b) powodujące uszkodzeniem układu krwiotwórczego i narządów wewnętrznych. (rozedma, przewlekły niężył krtani, tchawicy i oskrzeli) - w zależności od stopnia uszkodzenia; ¹³ ¹³ uszkodzenia układu nerwowego spowodowane nagłym zatruciem gazami należy ocenić wg odpowiednich pozycji dotyczących układu nerwowego	5 - 10 10 - 25
88.	Nagle zatrucie pokarmami powodujące uszkodzenie narządów mięszowych przewodu pokarmowego - w zależności od stopnia uszkodzenia^{14,15} ¹⁴ uszkodzenie układu nerwowego wskutek nagłych zatruc pokarmowych należy ocenić wg odpowiednich pozycji dotyczących układu nerwowego; ¹⁵ zatrucie włósnicami nie pozostawia w zasadzie trwałych następstw	1 - 15

Część X - USZKODZENIA KRĘGOSŁUPA, RDZENIA KRĘGOWEGO I ICH NASTĘPSTWA

89.	Uszkodzenia kręgosłupa w odcinku szyjnym: a) z ograniczeniem ruchomości-w zależności od ruchomości i ustawienia głowy; b) z całkowitym zesztynieniem i z niekorzystnym ustawieniem głowy;	5 - 40 40 - 50
90.	Uszkodzenia kręgosłupa w odcinku piersiowym (th1-th11): a) bez zniekształceń - w zależności od stopnia uszkodzenia; b) ze zniekształceniem i ograniczeniem ruchomości - w zależności od stopnia zniekształceń i ograniczenia ruchomości;	1 - 15 10 - 20

Rodzaj uszkodzenia ciała	Procent (%) stalego lub długotrwałego uszczerbku
91. Uszkodzenie kręgosłupa w odcinku piersiowym th12 i lędźwiowym (th12-L5): a) ze zniekształceniem i ograniczeniem ruchomości - w zależności od stopnia; b) ze znacznym zniekształceniem oraz dużym ograniczeniem ruchomości - w zależności od stopnia;	5 - 20 20 - 40
92. Izolowane uszkodzenia wyrostków poprzecznych, wyrostków ościstych - w zależności od ich liczby i zaburzeń funkcji	1 - 10
93. Uszkodzenia kręgosłupa powikłane zapaleniem kręgow, obecnością ciała obcego itp. ocenia się wg poz. 89-92 niniejszej tabeli, zwiększając stopień uszczerbku na zdrowiu	3 - 10
94. Uszkodzenia rdzenia kręgowego: a) przy objawach poprzecznego przecięcia rdzenia z całkowitym porażeniem lub niedowładem dużego stopnia dwóch lub czterech kończyn; b) niedowład kończyn dolnych bez uszkodzenia górnej części rdzenia (kończyn górnych), umożliwiających poruszanie się za pomocą dwóch rąk; c) niedowład kończyn dolnych umożliwiających poruszanie się o jednej ręce; d) porażenie całkowite obu kończyn górnych z zanikami mięśniowymi, zaburzeniami czucia, i zmianami troficznymi bez porażenia kończyn dolnych (po wylewie śródrzeniowym); e) niewład znacznego stopnia obu kończyn górnych znacznie upośledzający czynność kończyny (po wylewie śródrzeniowym); f) niedowład nieznacznego stopnia obu kończyn górnych (po wylewie j/w); g) zaburzenia ze strony zwieraczy i narządów płciowych bez niedowładów (zespół stożka końcowego); h) zaburzenia czucia, zespoły bólowe bez niedowładów - w zależności od stopnia zaburzeń;	90 - 100 50 - 70 20 - 40 90 - 100 50 - 70 10 - 30 20 - 40 5 - 30
95. Urazowe zespoły korzonkowe (bólowe, ruchowe, czuciowe lub niesane) - w zależności od stopnia: a) szyjne b) piersiowe; c) lędźwiowo-krzyżowe; d) guziczne;	1 - 20 1 - 10 5 - 25 1 - 5
Część XI - USZKODZENIA MIEDNICY	
96. Utrwalone rozejście się spojenia łonowego lub rozerwania stawu krzyżowo-biodrowego - w zależności od stopnia przemieszczenia i zaburzeń chodu	5 - 35
97. Złamanie miednicy z przerwaniem obręczy biodrowej jedno - lub wielomiejscowe - w zależności od zniekształcenia i upośledzenia chodu: a) w odcinku przednim (kość łonowa, kulszowa); b) w odcinku przednim i tylnym (tym Malgaingé'a);	1 - 20 10 - 45
98. Złamanie dna panewki - w zależności od upośledzenia funkcji stawu i zmian zniekształcających: a) bez zwinięcia centralnego; b) ze zwinięciem centralnym;	5 - 20 20 - 40
99. Izolowane złamanie miednicy (talerz biodrowy, kolce biodrowe, guz kulszowy) - w zależności od zniekształceń i zaburzeń funkcji ¹⁶ ¹⁶ Wraz z uszkodzeniami narządów miednicy i objawy neurologiczne ocenia się dodatkowo wg poz. dotyczących odpowiednich uszkodzeń narządów miednicy lub uszkodzeń neurologicznych	1 - 20

Rodzaj uszkodzenia ciała	Procent (%) stalego lub długotrwałego uszczerbku
Część XII - USZKODZENIA KOŃCZYNY GÓRNEJ Przy uszkodzeniach kończyn górnych u małkutów stopień uszczerbku na zdrowiu ustala się wg zasad przewidzianych w tabeli, przyjmując dla uszkodzeń ręki prawej procenty ustalone dla ręki lewej, a dla uszkodzeń ręki lewej procenty ustalone dla ręki prawej	
Część XII (A) - ŁOPATKA	
	prawa lewa
100. Złamanie łopatki: ¹⁷ a) wygojone złamanie łopatki z nieznacznym przemieszczeniem bez większych zaburzeń funkcji kończyny; b) wygojone złamanie łopatki z dużym przemieszczeniem i wyraźnym upośledzeniem funkcji kończyny w zależności od stopnia zaburzeń; c) wygojone złamanie szyjski i panewki łopatki z dużym przykurczem przywiedzeniowym w stawie barkowym i dużymi zanikami mięśniowymi; ¹⁷ normy poz. 100 uwzględniają również ewentualne powikłania neurologiczne.	1-5 1-5 5-40 1-35 25-55 15-45
Część XII (B) - OBOJCZYK¹⁸	
	prawy lewy
101. Wadliwe wygojone złamanie obojczyka - w zależności od stopnia zniekształcenia i ograniczenia ruchów	5-25 5-20
102. Staw rzekomy obojczyka ograniczający ruchy kończyn	5-25 1-20
103. Zwinięcie stawu obojczykowo-barkowego lub obojczykowo-mostkowego - w zależności od ograniczenia ruchów, upośledzenia zdolności dźwigania i stopnia zniekształcenia	1-25 1-20
104. Uszkodzenie obojczyka powikłane przewlekłym zapaleniem kości i obecnością ciała obcych ocenia się wg poz. 101-103 niniejszej tabeli, zwiększając stopień stalego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu ¹⁸ przy współistniejących powikłaniach neurologicznych należy stosować ocenę wg poz. dotyczących uszkodzeń odpowiednich odcinków kończyny - w zależności od stopnia wypadnięcia funkcji.	1-5 1-5
Część XII (C) - BARK	
	prawy lewy
105. Przewlekłe zmiany stawu barkowego - w zależności od stopnia ograniczenia funkcji przykurczu	1-30 1-25
106. Zastarzałe nie odprowadzone zwinięcie stawu barkowego - w zależności od zakresu ruchów i ustawienia kończyny	10-30 5-30
107. Nawykowe zwinięcie barku potwierdzone zaświadczeniem lekarskim i RTG	10-25 10-20
108. Staw cepowy w następstwie pourazowych ubytków kości - w zależności od zaburzeń funkcji ¹⁹ ¹⁹ staw wiotki z powodu porażenia ocenia się wg norm neurologicznych	15-40 10-35
109. Zeszywnienie stawu barkowego: a) w ustawieniu częściowo korzystnym (w odwiedzeniu ok. 70°, antepozycja 35° i rotacja zewnętrzna ok. 25°) w zależności od ustawienia i funkcji; b) w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym;	15-35 10-30 30-40 25-35
110. Bliźnowaty przykurcz stawu barkowego w zależności od zaburzeń czynności stawu	1-15 1-10
111. Uszkodzenie barku powikłane przewlekłym zapaleniem kości, obecnością ciała obcych, przetokami i zmianami neurologicznymi, ocenia się wg poz. 105-110 niniejszej tabeli, zwiększając stopień stalego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu - w zależności od stopnia powikłań i upośledzenia funkcji	1-35 1-25
112. Utrata kończyny w barku	75 70
113. Utrata kończyny wraz z łopatką	80 70
Część XII (D) - RAMIĘ	
	prawe lewe
114. Złamanie kości ramiennej - w zależności od zmian wtórnych i upośledzenia funkcji kończyny: a) z niewielkim przemieszczeniem i zaburzeniem osi; b) ze znacznym przemieszczeniem i skróceniem; c) złamania powikłane przewlekłym zapaleniem kości, przetokami, brakiem zrostu, stawem rzekomym, ciałami obcymi i zmianami neurologicznymi;	1-15 1-10 10-30 10-25 25-55 20-50

Rodzaj uszkodzenia ciała		Procent (%) stalego lub długotrwałego uszczerbku	
115	Uszkodzenia mięśni, ścięgien i ich przyczepów w zależności od zmian wtórnych i upośledzenia funkcji:		
a)	mięśnia dwugłowego;	1-15	1-10
b)	uszkodzenie innych mięśni ramienia;	1-20	1-15
116.	Utrata kończyny w obrębie ramienia:		
a)	z zachowaniem tylko 1/3 bliższej kości ramiennej;	70	65
b)	przy dłuższych kikutach;	65	60
117.	Przepukliny mięśniowe ramienia	3	3

Część XII (D) - STAW ŁOKCIOWY

		prawe	lewe
118.	Złamanie obwodowej nasady kości ramiennej-w zależności od zaburzeń osi i ograniczenia ruchów w stawie łokciowym: bez większych przemieszczeń, zniekształceń i ograniczenia ruchomości;	1-15	1-10
a)	z dużym zniekształceniem i ze znacznym przykurczem;	10-30	5-25
119.	Zesztywnienie stawu łokciowego:		
a)	w zgięciu zbliżonym do kąta prostego i z zachowanymi ruchami obrotowymi przedramienia (75°-110°);	15-30	10-25
b)	z brakiem ruchów obrotowych;	20-35	15-30
c)	w ustawieniu wyprostowanym lub zbliżonym (160°-180°);	30-50	25-45
d)	w innych ustawieniach-zależnie od przydatności czynnościowej kończyny;	25-45	20-40
120.	Przykurcz w stawie łokciowym - w zależności od zakresu zgięcia, wyprostu i stopnia zachowania ruchów obrotowych przedramienia: ²⁰		
a)	przy niemożności zgięcia do 90°;	5-30	1-25
b)	przy możliwości zgięcia ponad kąt prosty;	1-20	1-15
²⁰	<i>wszelkie inne uszkodzenia w obrębie stawu łokciowego, poza w/w, należy oceniać wg poz. 118-120 niniejszej tabeli</i>		
121	Cepowoty staw łokciowy - w zależności od stopnia wiotkości i stanu mięśni	10-30	5-25
122.	Uszkodzenie stawu łokciowego-powikłane przewlekłym stanem zapalnym, przetokami, ciałami obcymi itp. ocenia się wg poz. 118-121 niniejszej tabeli, zwiększając stopień stalego lub długotrwałego uszczerbku o	1-5	1-5

Część XII (F) - PRZEDRAMIĘ

		prawe	lewe
123.	Złamania w obrębie dalszych nasad jednej lub obu kości przedramienia, powodujące ograniczenia ruchomości nadgarstka i zniekształcenia - zależności od stopnia zaburzeń:	1-15	1-10
a)	ze zniekształceniem średniego stopnia;		
b)	ze znacznym zniekształceniem, dużym ograniczeniem ruchomości i zmianami wtórnymi (troficzne, krążeniowe itp.);	10-25	5-20
124.	Złamania trzonów jednej lub obu kości przedramienia - w zależności od przemieszczeń, zniekształceń i zaburzeń czynnościowych:		
a)	ze zniekształceniem i zaznaczonymi zaburzeniami funkcji;	1-15	1-10
b)	ze znacznym zniekształceniem, dużym ograniczeniem ruchomości i zmianami wtórnymi (troficzne, krążeniowe itp.);	10-35	5-30
125.	Staw rzekomy kości promieniowej	10-30	5-25
126.	Staw rzekomy kości łokciowej	5-20	1-15
127.	Brak zrostu, staw rzekomy obu kości przedramienia	20-40	15-35
128.	Uszkodzenia przedramienia powikłane przewlekłym zapaleniem kości, przetokami, obecnością ciał obcych, ubytkiem tkanki kostnej i zmianami neurologicznymi, ocenia się wg poz. 123-127 niniejszej tabeli, zwiększając stopień uszczerbku w zależności od stopnia powikłań	1-15	1-15
129.	Utrata kończyny w obrębie przedramienia - w zależności od charakteru kikutu i jego przydatności do oprotezowania	50-65	45-60
130.	Utrata przedramienia w sąsiedztwie stawu nadgarstkowego	55	50

Część XII (G) - NADGARSTEK

		prawe	lewe
131.	Ograniczenie ruchomości w obrębie nadgarstka w następstwie jego uszkodzeń (skręcenie, zwichnięcia, złamania kości nadgarstka, martwice aseptycznych kości) - w zależności od ustawienia, zakresu ruchów, objawów bólowych i troficznych oraz funkcji palców:		
a)	ograniczenie ruchomości;	1-10	1-8
b)	ograniczenie ruchomości dużego stopnia;	5-20	5-15

Rodzaj uszkodzenia ciała		Procent (%) stalego lub długotrwałego uszczerbku	
c)	ograniczenie ruchomości dużego stopnia z ustawieniem ręki czynnościowo niekorzystnym;	10-30	10-25
132.	Całkowite zeszywnienie w obrębie nadgarstka:		
a)	w ustawieniu czynnościowo-korzystnym - w zależności od stopnia upośledzenia funkcji dłoni i palców;	10-30	5-25
b)	w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym-w zależności od stopnia funkcji dłoni i palców;	15-45	10-40
133.	Uszkodzenia nadgarstka powikłane głębokimi trwałymi zmianami troficznymi, przewlekłym i ropnym zapaleniem kości nadgarstka, przetokami i zmianami neurologicznymi, ocenia się wg poz. 131-132 niniejszej tabeli, zwiększając stopień uszczerbku w zależności od stopnia powikłań	1-10	1-10
134.	Utrata ręki na poziomie nadgarstka	55	50

Część XIII - ŚRÓDRĘCZE I PALCE

Część XIII (A) - KCIUK

		prawy	lewy
135.	Złamania i zwichnięcia kciuka (pierwszej kości śródręcza i paliczek kciuka) - w zależności od ustawienia, zniekształcenia i stopnia zaburzeń funkcji kciuka: ²¹		
a)	z przemieszczeniem;	1-10	1-8
b)	z dużym przemieszczeniem i zniekształceniem;	5-20	5-15
²¹	<i>przy ocenie stopnia zaburzeń czynności kciuka należy brać pod uwagę przede wszystkim zdolność przeciwstawienia i chwytu</i>		
136.	Utraty w obrębie kciuka:		
a)	utrata opuszki;	1-5	1-3
b)	utrata paliczka paznokciowego;	1-10	1-8
c)	utrata paliczka paznokciowego z częścią paliczka podstawowego (do 2/3 długości paliczka);	5-15	5-10
d)	utrata paliczka paznokciowego i paliczka podstawowego poniżej 2/3 długości lub utrata obu paliczków bez kości śródręcza;	10-20	5-10
e)	utrata obu paliczków z kością śródręcza;	15-30	10-25
137.	Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie kciuka (blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienie, zmiany troficzne, czuciowe itp.) powodujące:		
a)	ograniczenie funkcji;	1-10	1-8
b)	znaczne ograniczenie funkcji;	5-20	5-15
c)	upośledzenie funkcji graniczące z następstwami utraty kciuka;	15-30	10-25

Część XIII (B) - PALEC WSKAZUJĄCY

		prawy	lewy
138.	Utraty w obrębie palca wskazującego:		
a)	utrata opuszki;	1-5	1-3
b)	utrata paliczka paznokciowego;	1-7	1-5
c)	utrata paliczka paznokciowego z 1/3 dalszą paliczka środkowego;	5-8	5-5
d)	utrata paliczka paznokciowego i środkowego powyżej 1/3;	5-12	1-10
e)	utrata trzech paliczków;	8-17	5-15
f)	utrata palca wskazującego z kością śródręcza;	15-23	10-20
139.	Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palca wskazującego (blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienie, zmiany troficzne, czuciowe itp.) powodujące:		
a)	ograniczenie funkcji - w zależności od stopnia;	1-8	1-5
b)	znaczne ograniczenie funkcji - w zależności od stopnia;	5-12	3-10
c)	bezużyteczność palca granicząca z utratą wskaziciela;	17	15

Część XIII (C) - PALEC TRZECI, CZWARTY I PIĄTY

		prawy	lewy
140.	Utrata całego paliczka lub części paliczka:		
a)	palca trzeciego i czwartego - za każdy paliczek;	2,5	2
b)	palca piątego - za każdy paliczek;	1	1
141.	Utrata palców III-go, IV-go lub V-go z kością śródręcza	10-12	5-8
142.	Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palców II-go, IV-go lub V-go (blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienie zmiany troficzne, czuciowe itp.) powodujące: ²²		
a)	ograniczenie funkcji palca - w zależności od stopnia;	1-2	1-1,5
b)	znaczne ograniczenie funkcji palca-w zależności od stopnia;	1-4	1-3
c)	bezużyteczność palca granicząca z utratą;	5-7	3-5
²²	<i>przy uszkodzeniach obejmujących większą liczbę palców, globalna ocena musi być niższa niż całkowita utrata tych palców i odpowiadać stopniowi użyteczności ręki. Uszkodzenie obejmujące wszystkie palce z pełną utratą użyteczności ręki nie mogą przekroczyć dla ręki prawej 55% a dla ręki lewej 50%</i>		

Rodzaj uszkodzenia ciała	Procent (%) stałego lub długotrwałego uszczerbku
--------------------------	--

Część XIV - USZKODZENIE KOŃCZYNY DOLNEJ

Część XIV (A) - BIODRO

143. Utrata kończyny dolnej przy wyluszczeniu jej w stawie biodrowym lub odjęcie w okolicy podkłętarzowej	70 - 85
144. Przykurcze i ograniczenie ruchów w stawie biodrowym w następstwie uszkodzeń tkanek miękkich i w zależności od stopnia	1 - 25
145. Zesztywnienie stawu biodrowego - w zależności od ustawienia i wtórnych zaburzeń statyki i dynamiki: a) w ustawieniu czynnościowo korzystnym; b) w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym;	10 - 35 20 - 60
146. Inne następstwa uszkodzeń stawu biodrowego (zwichnięcie, złamań bliższej nasady kości udowej, złamań szyjki, złamań przekrętażowych i podkłętarzowych, złamań kretarzy itp.) - w zależności od zakresu ruchów, przemieszczeń, skrócenia, zniekształceń oraz dolegliwości subiektywnych: a) ze zmianami miernego stopnia; b) ze zmianami dużego stopnia; c) z bardzo ciężkimi zmianami miejscowymi i dolegliwościami wtórnymi (kręgosłup, staw krzyżowo-biodrowy, kolano itp.);	1 - 20 15 - 40 35 - 65
147. Przykurcze i zesztywnienia powikłane przewlekłym zapaleniem tkanki kostnej, z przetokami, ciałami obcymi itp. ocenia się wg poz. 143-146 niniejszej tabeli, zwiększając stopień uszczerbku w zależności od rozmiarów powikłań ²⁹ <i>²⁹ jako wynik urazowego uszkodzenia biodra zgłaszane są często następujące zmiany chorobowe: kwapochodne ropne zapalenie kości, gruźlica kostno-stawowa, nowotwory, martwice aseptyczne kości, biodro szpotawe dorastających i inne zniekształcenia powodujące zaburzenia statyki. Przy tego rodzaju stanach chorobowych należy szczególną uwagę zwracać na istnienie związku przyczynowego między tymi schorzeniami a wypadkiem.</i>	1 - 15

Część XIV (B) - UDO

148. Złamanie kości udowej - w zależności od zniekształceń skrócenia, zaników mięśniowych i ograniczenia ruchów w stawach: a) z nieznacznymi zmianami i skrócenie do 4 cm; b) z miernymi zmianami i skróceniem do 6 cm; c) ze skróceniem ponad 6 cm i ciężkimi zmianami;	1 - 15 15 - 30 30 - 40
149. Staw rzekomy lub ubytki kości udowej uniemożliwiającej obciążenie kończyny - w zależności od stopnia upośledzenia funkcji, skrócenia zaburzeń wtórnych	35 - 60
150. Uszkodzenia skóry, mięśni, ścięgien (oparzenia, przecięcia, pęknięcia podskórne, przepukliny mięśniowe itp.) - w zależności od zaburzeń funkcji itp.	1 - 20
151. Uszkodzenia dużych naczyń, tętniaków pourazowe - w zależności od stopnia wtórnych zaburzeń troficznych	5 - 30
152. Uszkodzenia uda powikłane przewlekłym ropnym zapaleniem kości, przetokami, ciałami obcymi, skostnieniem pozaszkieletowym i zmianami neurologicznymi ocenia się wg poz. 148-151 niniejszej tabeli, zwiększając stopień uszczerbku w zależności od rozmiarów powikłań	1 - 10
153. Uszkodzenia uda, powikłane współistniejącym uszkodzeniem nerwu kulszowego ocenia się wg poz. 148-151 niniejszej tabeli, zwiększając uszczerbek w zależności od rozmiarów uszkodzenia nerwu ³⁰ <i>³⁰ łączny stopień uszczerbku na zdrowiu ocenianego wg poz. 148-151 i 153 nie może przekroczyć 70%</i>	5 - 65
154. Utrata kończyny - zależnie od długości kikuta i przydatności jego cech do oprotezowania	50 - 70

Część XIV (C) - KOLANO

155. Zesztywnienie stawu kolanowego: a) w pozycji funkcjonalnie korzystnej (165°-180°); b) przy większych stopniach zgięcia lub przy wyproście stosuje się ocenę wg lit. a), zwiększając stopień uszczerbku za każde 4° odchylenia ponad granicę 165°-180°	15 - 30 1
--	------------------

Rodzaj uszkodzenia ciała	Procent (%) stałego lub długotrwałego uszczerbku
--------------------------	--

156. Trwale ograniczenie ruchomości stawu kolanowego w następstwie uszkodzeń samego stawu (uszkodzenia więzadłowe, torebkowe, łąkówek, kości tworzących staw kolanowy itd.) - w zależności od charakteru przykurczu i zakresu ubytku funkcji: ³⁵ a) utrata ruchomości w zakresie 180°-140° za każde 2° ubytku ruchu; b) utrata ruchomości w zakresie 140°-90° za każde 5° ubytku ruchu; c) utrata ruchomości w zakresie 90°-30° za każde 10° ubytku ruchu; <i>³⁵ fizjologiczny zakres ruchów przyjmuje się w granicach 30°-180°</i>	1 1 1
157. Inne następstwa uszkodzeń kolana: skrócenie kończyny, zaburzenia osi stawu (koślawość, szpotawość, ruchomość patologiczna), dolegliwości przewlekłe zapalne, zapalenia ropne, ciała obce, przetoki itp. - w zależności od stopnia.	1 - 20
158. Utrata kończyny na poziomie stawu kolanowego	65

Część XIV (D) - PODUDZIE

159. Złamanie kości podudzia-w zależności od zniekształcenia, przemieszczenia, powikłań wtórnych, zmian troficznych i czynnościowych kończyny itp.: a) ze zmianami lub skróceniami do 4 cm; b) z dużymi wtórnymi zmianami lub ze skróceniem od 4 do 6 cm; c) ze skróceniem powyżej 6 cm lub bardzo rozległymi zmianami wtórnymi i dodatkowymi powikłaniami w postaci przewlekłego zapalenia kości, przetok, zmian troficznych skóry z owrzodzeniami, stawów rzekomych, ubytków kostnych i zmian neurologicznych;	1 - 15 15 - 25 25 - 50
160. Izolowane złamanie strzałki (oprócz kostki bocznej)	1 - 3
161. Uszkodzenie tkanek miękkich podudzia, uszkodzenia ścięgna Achillesa i innych ścięgien - zależnie od rozległości uszkodzenia, zaburzeń czynnościowych i zniekształceń stopy	1 - 20
162. Utrata kończyny w obrębie podudzia - w zależności od charakteru kikuta, długości, przydatności do oprotezowania i zmian wtórnych w obrębie kończyny: a) przy długości kikuta do 8 cm mierząc od szpary stawowej; b) przy dłuższych kikutach;	60 40 - 55

Część XIV (E) - STAWY SKOKOWE, STOPA

163. Ograniczenie ruchomości i zniekształcenia w stawach skokowych (w następstwie wykręcenia, zwichnięcia, złamania kości tworzących staw, zranień, ciał obcych, blizn itp.) - w zależności od ich stopnia i dolegliwości: a) bez zniekształceń; b) ze zniekształceniem, upośledzeniem funkcji ruchowej i statycznej stopy; c) powikłane przewlekłym zapaleniem kości stawu, przetokami, martwicą aseptyczną, zmianami neurologicznymi itp.;	1 - 15 15 - 25 25 - 40
164. Zesztywnienie stawu skokowego - w zależności od ustawienia stopy, zmian wtórnych i powikłań: a) pod kątem zbliżonym do prostego; b) w innych ustawieniach czynnościowo niekorzystnych;	5 - 20 15 - 40
165. Złamania kości pietowej lub skokowej z przemieszczeniem, zniekształceniem i innymi zmianami wtórnymi: a) miernego stopnia - zależnie od wielkości zaburzeń czynnościowych; b) znacznego stopnia lub z powikłaniami - zależnie od wielkości zaburzeń czynnościowych;	1 - 15 10 - 30
166. Utrata kości pietowej lub kostkowej	20 - 40
167. Uszkodzenia kości stępu z przemieszczeniem, zniekształceniami i innymi zmianami wtórnymi: a) miernego stopnia - zależnie od wielkości zaburzeń czynnościowych; b) znacznego stopnia lub z powikłaniami - zależnie od wielkości zaburzeń;	1 - 10 10 - 20
168. Złamania kości śródstopia z przemieszczeniem, zniekształceniem stopy: a) złamania I lub V kości z wyraźnym przemieszczeniem - w zależności od stopnia zaburzeń czynnościowych; b) złamania II, III i IV kości śródstopia - w zależności od stopnia zaburzeń czynnościowych; c) złamanie trzech i więcej kości śródstopia - w zależności od zaburzeń czynnościowych;	1 - 15 1 - 10 5 - 20

Rodzaj uszkodzenia ciała	Procent (%) stałego lub długotrwałego uszczerbku
169. Złamania kości śródstopia powikłane zapaleniem kości, przetokami, wtórnymi zmianami troficznymi i zmianami neurologicznymi ocenia się wg poz. 168 niniejszej tabeli, zwiększając uszczerbek w zależności od stopnia powikłań	1 - 10
170. Inne uszkodzenia stopy pozostawiające zmiany bliznowe i zniekształcające - w zależności od stopnia upośledzenia czynności	1 - 15
171. Utrata stopy w całości	50
172. Utrata stopy na poziomie stawu Choparta	40
173. Utrata stopy w stawie Lisfranka	35
174. Utrata stopy w obrębie kości śródstopia - zależnie od rozległości utraty przedstopia i cech kikuta	15 - 30

Część XIV (F) - PALCE STOPY

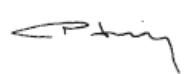
175. Utrata paliczka paznokciowego palucha	1 - 5
176. Utrata całego palucha	7
177. Utrata wraz z kością śródstopia-w zależności od rozmiaru utraty kości śródstopia	5 - 20
178. Utrata palców II-V części lub całości-za każdy palec	1 - 2
179. Utrata V palca wraz z kością śródstopia - zależnie od wielkości utraty kości śródstopia	1 - 10
180. Utrata palców II-IV z kością śródstopia - zależnie od wielkości utraty kości śródstopia, za każdy palec	1 - 5
181. Inne uszkodzenia i zniekształcenia palców - w zależności od stopnia upośledzenia funkcji	1 - 5

Część XV - PORAZENIE LUB NIEDOWŁADY POSZCZEGÓLNYCH NERWÓW OBWODOWYCH

	prawy	lewy
182. Uszkodzenie częściowe i całkowite - w zależności od stopnia zaburzeń: ²⁴		
a) nerwu przeponowego poniżej jego połączenia z nerwem podobojczykowym;	5-15	5-15
b) nerwu piersiowego długiego;	5-15	5-10
c) nerwu pachowego;	15-25	10-20
d) nerwu mięśniowo-skórnego;	10-25	5-20
e) nerwu promieniowego powyżej odejścia gałązki do mięśnia trójkłowego ramienia;	15-45	5-35
f) nerwu promieniowego poniżej odejścia, gałązki od mięśnia trójkłowego ramienia;	10-30	5-25
g) nerwu promieniowego nad wejściem do kanału mięśnia odwracacza przedramienia;	5-25	5-15
h) nerwu promieniowego po wyjściu z kanału mięśnia odwracacza przedramienia;	5-15	1-10
i) nerwu pośrodkowego w zakresie ramienia;	10-40	5-30
j) nerwu pośrodkowego w zakresie nadgarstka;	5-25	5-15
k) nerwu łokciowego;	10-30	5-20
l) splotu barkowego części nadobojczykowej (górnjej);	15-25	10-20
l) splotu barkowego części podobojczykowej (dolnej);	25-45	20-40
m) pozostałych nerwów odcinka szyjno-piersiowego;	1 - 15	
n) nerwu zasłonowego;	5 - 15	
o) nerwu udowego;	10 - 30	
p) nerwów pośladkowych (górných i dolnych);	10 - 20	
q) nerwu sromowego wspólnego;	5 - 25	
r) nerwu kulszowego przed podziałem na nerw piszczelowy i strzałkowy (normę w wysokości ponad 50% stosować tylko przy nieuleczalnych owrzodzeniach);	20 - 60	
s) nerwu piszczelowego - (normę w wysokości ponad 30% stosować tylko przy nieuleczalnych owrzodzeniach);	10 - 40	
t) nerwu strzałkowego;	10 - 20	
u) splotu łądźwiowo-krzyżowego;	40 - 70	
z) pozostałych nerwów odcinka łądźwiowo - krzyżowego;	1 - 10	
²⁵ wg poz 182 niniejszej tabeli ocenia się tylko uszkodzenia nerwów obwodowych. W przypadkach współistnienia uszkodzeń kostnych, mięśniowych i nerwowych należy stosować ocenę wg poz. dotyczących uszkodzeń kończyn górnych i dolnych.		
183. Kausalgie potwierdzone obserwacją szpitalną - w zależności od stopnia zmian troficznych i nasilenia bólów	20 - 50	

Tabela przyjęta Uchwałą Zarządu z dnia 20. 04. 2005 r.

Prezes Zarządu

Alojzy Choda

Wiceprezes Zarządu

Leslie J. Breer